

Sulama

Yerfıstığı bitkisinin mevsimlik su tüketimi iklime, yöreye ve sulama koşullarına bağılı olarak değışiklik gösterir. Sulama bitkinin su ihtiyacına göre yapılmalıdır. Bitki yapraklarının koyu yeşil olması su isteğini gösterir. Yerfıstığı için en uygun sulama yönteminin yağmurlama olduğıu bilinmesine rağmen uygulamada salma sulama daha fazla kullanılmaktadır.

Yerfıstığı hızlı gelişen bir bitki olduğundan bakım işlerinin yapılmasında geç kalınmamalıdır. Bitkilerin çıkışından 10-12 gün sonra yabancı otların yok edilmesi, toprağın gevşetilmesi ve karıkların hafifçe oluşturulması için elle hafif bir çapa yapılır. Bu çapalamada, bitkilerin 25-30 cm sıra üzeri mesafelerini sağlayacak şekilde seyreltmeleri de sağlanır. Bu çapalamadan sonra sıralar arasına lister çekilip, sulama için karıklar açılarak hafif bir boğaz doldurulması yapılır. Sulamalardan sonra toprak tava geldikçe, listerle karıklar derinleşerek boğaz doldurma işlemine devam edilir. Ginoforlar görüldüğünde bu işlemlere kesinlikle son verilmelidir.

Hasat-Harman

Yerfıstığı bitkisinde hasat zamanı, bitkilerin yapraklarının sarardığı, kapsüllerin dolduğıu, tanelerin pembe renk aldığı devredir. Yerfıstığı hasadında söküm işlemi özel olarak yapılmış fıstık sökme aletiyle yapıldığı gibi, kulağı kırılmış tek soklu pulluk, bel, kürek, veya ele de alınabilir. Son yıllarda geliştirilen makinalarla da hasat yapılmaktadır. Yerfıstığı hasadının, sonbahar dönemine rastlaması nedeniyle, kurutma önemli bir sorun teşkil etmektedir. Yeni hasat edilen yerfıstığında (elle yapılan hasatta) %50 dolaylarında rutubet bulunmaktadır. Bu nedenle, hasat sonrası elde edilen ürünün kurutulması gerekmektedir. Yerfıstığı kabuklu olarak depolanmalıdır. Depolamada ürünün nemi bilinmelidir. Yerfıstığının uzun süre bozulmadan saklanabilmesi için, kabuklu olarak %9'un altında, iç olarak ise %7'nin altında rutubet içermesi gerekmektedir.

ÜRÜNÜNÜZ BOL ve BEREKETLİ OLSUN

T.C.
GIDA TARIM VE HAY
BAKANLIĞI
AYDIN İL MÜDÜR

YERFISTIĞI TARIMI

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI
AYDIN İL MÜDÜRLÜĞÜ

**Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı
Şube Müdürlüğü**

www.aydin.tarim.gov.tr

Detaylı Bilgi İçin İl ve İlçe Müdürlüklerimize
Başvurabilirsiniz.

YERFISTIĞININ ÖNEMİ

- Yerfıstığı tohumları içerdiği yağ, protein karbonhidrat vitaminler ve madensel maddeler ile insanlar ve hayvanlar için değerli bir besin kaynağıdır.
- Yerfıstığı tohumları çeşitlere göre değişmekle birlikte %44-55 oranında yağ içermektedir.

- Yerfıstığı yağı tat ve dayanıklılık özelliği bakımından birçok bitkisel yağdan daha üstündür.
- Yağı çıkarıldıktan sonra geriye kalan küspe yaklaşık %45 ham protein, %24 azotsuz ham madde ve %5.5 madensel maddeler içermesinden dolayı çok değerli bir yem katkı maddesidir.
- Yerfıstığı değerli bir hayvan yemidir. Yeşil olarak hayvanlara verilebileceği gibi kurutulduktan sonrada verilebilir.
- *Yerfıstığının kuru otunda %11 Protein, %5 yağ, %22 ham selüloz, %42 azotsuz öz maddeler, %10 kül (madensel maddeler) ve %10 su içerdiği için bitki kısımları çok değerli bir hayvan yemidir.
- Yerfıstığı meyvelerinin çıkarıldıktan sonra geriye kalan kabuğunda %6-7 oranında ham protein %1-2 yağ, %60-70 ham lif, %35-45 selüloz, %27-33 lignin (odunsu yapı) ve %2-4 kül bulunur. Bu nedenle yerfıstığı kabukları; sunta yapımında, mantar yetiştiriciliğinde, yakacak, yem dolgu maddesi, sığır yetiştiriciliğinde kaba yem ve kümes hayvanları yetiştiriciliğinde altlık olarak kullanılır.
- Yerfıstığı aynı zamanda çapa bitkisidir. Üretim süresi boyunca yapılan çapalama ve yabancı ot kontrolü nedeniyle toprağın havalanması sağlanmış olur.
- Yetiştirme süresinin kısıllığı nedeniyle ikinci ürün olarak da yetiştirildiği için önemli gelir sağlayan bir bitkidir.

YERFISTIĞI YETİŞTİRİCİLİĞİ

Çeşit Seçimi

Üretimde kullanılacak yerfıstığı tohumları iyi kalitede olmalıdır. Ülkemizde henüz standartlara uygun yerfıstığı tohumluğu üretilmemektedir. Üreticiler tohumlarını kendi ürünlerinden seçerek ayırmaktadırlar. Yerfıstığı üretiminde iç edilmiş tohumlar kullanılmaktadır. İlimizde kullanılan fıstık çeşidi Amerikan fıstık dedikleri NC-7 çeşididir. Bu çeşit çerezlik olarak yetiştirilmekte ve pazarlanmaktadır.

Toprak Hazırlığı ve Ekim

Yerfıstığı ana ürün olarak yetiştirilecek ise, tarla sonbaharda ön bitkinin hasadından sonra pullukla 20-25 cm derinlikte sürülür. Kış bu şekilde geçiren toprak, ilkbaharda yüzlek olarak kültüvator ile karıştırılır. Gübre, ekim sırasında mibzerle verilemeyecek ise, ekim öncesi fırır denilen aletler ile tarlaya serpilir ve goble ile toprağa karıştırılır. Daha sonra, üzerinden tapan veya merdane geçirilerek toprak yüzeyi hafifçe bastırılır.

Yerfıstığı ikinci ürün olarak ekilmek istendiğinde, buğday hasadından sonra toprakta yeterince tav yok ise, tarla sulanarak tava gelmesi sağlanır. Toprak tava geldiğinde, kültüvator veya diskaro ile normal derinlikte (10 cm) işlenir. Daha sonra, gübre verilerek goble ile karıştırılır. Üzerinden tapan veya merdane geçirilerek tarla ekime hazır hale getirilir. Hazırlanan tarlaya vakit geçirilmeden ekim yapılmalıdır. Mibzerle ekim tercih edilmelidir.

Yerfıstığı ekim zamanı, ekilecek çeşitlerin erkenci veya geçici oluşuna ve kışlık mahsulden sonra ekilişine göre Nisan ayından Haziran sonuna kadar ekilebilir. Toprak sıcaklığı 15 derecenin üzerinde ekim yapılmalıdır.

Gübreleme

Uzun yıllardan beri yerfıstığı yetiştirilen yerlerde, kullanılacak saf azotlu gübre miktarı 4-6 kg/da olmalıdır. Yeni yerfıstığı ekilen yerlerde bakteri aşılması yapılmıyor ise, bu miktar 20 kg/da azota kadar çıkartılmaktadır. Yerfıstığı bitkisi yetiştirme süresince topraktan fazla miktarda fosfor kaldırarakla birlikte, ekimle beraber verilecek fosforlu gübre, yerfıstığında verim artışları sağlayacaktır. Ayrıca potasyum ve kalsiyum gübrelemesi verim ve kalitede etkilidir.

Bilindiği gibi yerfıstığı bir baklagil bitkisidir. Bu nedenle diğer baklagillerde olduğu gibi havanın serbest azotunu toprağa bağlar ve toprakta (bir yetiştirme sezonunda) yaklaşık dekara 25 kg saf azot bırakabilmektedir. Ancak bunun % 30-40'ı toprakta kalmaktadır. Diğer kısmı ise bitki tarafından kullanılmaktadır.

Bu nedenle çiftçiler, yerfıstığı yetiştirdikleri tarlalarda bir başka ürün yetiştirecek olurlarsa, yetiştirecekleri bitkinin gübre isteklerine bağlı olarak ya çok az veya hiç gübre vermeyebileceklerdir. Yani, gübreden de çok tasarrufları olacaktır.

Gübrelemede mutlaka toprak analizi yapılmalı ve gübreler analiz sonucuna göre atılmalıdır.

İklim ve Toprak İsteği

Yerfıstığı tropik, subtropik ve ılıman iklim bölgelerinin sıcak kuşaklarında yetiştirilip ısı ve güneş isteği fazladır. Yetiştirme süresince 3000-4500 OC sıcaklık toplamına gereksinim duymaktadır. Sıcaklık arttıkça, yetiştirme süresi kısalmaktadır. Yerfıstığı, toprak isteği yönünden seçici olup, drenajı iyi, hafif bünyeli, gevşek yapıda, kumlu-tınlı, kalsiyum ve organik maddece zengin toprakları sever. Yerfıstığı tarımı yapılacak toprakta kil miktarının, %7'nin altında olması gerekmektedir. Fazla killi ve ağır topraklar yerfıstığı tarımı için uygun değildir. Fazla taşlı topraklarda ise, iğnelerin toprak içine girmesi zorlaşmaktadır. Ayrıca, taban suyu yüksek ve durgun olan arazilerde yerfıstığı yetiştirilecek olur ise, bitki gelişmesini normal sürdüremez ve bunun neticesinde verim önemli ölçüde düşer.

